

100 DNI WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Po pierwsze jakość obsługi obywateli mierzona czasem rozpatrywania spraw oraz zmniejszenie liczby odwołań i spraw sądowych, po drugie decentralizacja kompetencji i przybliżenie miejsca załatwiania swoich spraw do obywatela, po trzecie sprawność i efektywność urzędu i administracji zespolonej jako warunek sprostania wyzwaniu modernizacyjnemu Mazowsza i po czwarte skuteczne zapobieganie i zarządzanie w sytuacjach kryzysowych – to najważniejsze priorytety Wojewody Mazowieckiego. Jacek Kozłowski przedstawił je podczas konferencji prasowej zorganizowanej w setnym dniu pełnienia przez siebie funkcji reprezentanta Rady Ministrów w największym powierzchniowo, ludnościowo i gospodarczo polskim województwie.

JAKOŚĆ OBSŁUGI OBYWATELI

Kilkusetosobowa kolejka oczekujących codziennie przed Wydziałem Spraw Cudzoziemców w centrum Warszawy, notorycznie przekraczane terminy administracyjne przy wydawaniu decyzji i rozpatrywaniu spraw w wielu wydziałach urzędu wojewódzkiego oraz instytucjach administracji zespolonej w województwie mazowieckim, systematycznie rosnąca liczba odwołań od decyzji wojewody oraz ich zaskarżeń opóźniająca ich prawomocność i wydłużająca proces przygotowania inwestycji – to najważniejsze z problemów, z jakim zetknął się powołany 29 listopada 2007 r. nowy Wojewoda Mazowiecki.

W okresie pierwszych stu dni urzędowania udało się:

1. Radykalnie ograniczyć kolejkę przed Wydziałem do spraw Cudzoziemców poprzez:
 - podwojenie liczby przyjmowanych każdego dnia interesantów w Warszawie,
 - wprowadzenie możliwości telefonicznego umawiania się na wizyty,
 - przybliżenie miejsca załatwiania spraw do obywateli dzięki przywróceniu obsługi cudzoziemców w Płocku, Ciechanowie, Ostrołęce, Siedlcach i Radomiu,
 - optymalizację procesu rozpatrywania wniosków przyspieszającą przygotowanie decyzji.

Dziś każdy interesant zgłaszający się do urzędu jest przyjmowany tego samego dnia, w znaczącym stopniu ograniczone zostało patologiczne zjawisko tzw. ustawiaczy kolejki, zaś liczba oczekujących codziennie rano zmalała do 50-60 osób. W przygotowaniu jest uruchomienie nowego punktu obsługi cudzoziemców w Warszawie w Wydziale Obsługi Mieszkańców Miasta Stołecznego Warszawy na stacji metra Centrum przewidziane na dzień 17 marca, co zdaniem wojewody powinno ostatecznie wyeliminować kolejki.

2. Przybliżyć miejsce załatwiania spraw dla znaczącej części mieszkańców Mazowsza dzięki porozumieniu z władzami samorządowymi Warszawy, miasto prowadzić będzie pięć punktów załatwiania spraw paszportowych, które uzupełnią trzy punkty prowadzone na terenie stolicy przez Wydział Spraw Obywatelskich Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Działają już punkty w urzędach dzielnicy Ursynów i Żoliborz, w najbliższym czasie otwarte zostaną kolejne na Bemowie, Pradze Płd. i Ochocie. Wojewoda zapowiada zageszczenie, we współpracy z samorządami

Mazowska sieci punktów poza Warszawą – obecnie funkcjonują punkty w pięciu największych miastach województwa. Trwa analiza potrzeb, której celem jest wytypowanie kolejnych najpotrzebniejszych lokalizacji. Działanie to stanowi ważny element strategii poprawy jakości obsługi mieszkańców oraz ma zapobiegać pojawieniu się kolejek i wydłużaniu czasu oczekiwania na paszport, które co roku występują w okresie wiosenno-letniego szczytu wyjazdów..

3. Wylimitować negatywne decyzje przy rozpatrywaniu wniosków tzw. emigrantów marcowych o potwierdzenie obywatelstwa polskiego. Możliwe stało się to dzięki przygotowanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji nowej interpretacji przepisów przełamującej wieloletni impas w tej sprawie. Ta interpretacja została przygotowana z udziałem Wojewody Mazowieckiego, który jest organem rozpatrującym największą w Polsce liczbą takich wniosków. Dzięki nowej interpretacji przepisów wojewoda wydał już 3 pozytywne decyzje potwierdzające obywatelstwo, a w najbliższych dniach przewidywane jest wydanie kolejnych 11. Następne 22 wnioski oczekują na rozpatrzenie po uzupełnieniu dokumentacji. Dzięki wymianie informacji z Instytutem Pamięci Narodowej, w przypadku ostatnio rozpatrywanych spraw, udało się kilkakrotnie skrócić czas oczekiwania na dokumentację niezbędną do podjęcia decyzji.
4. Trwa analiza procesów decyzyjnych wewnątrz Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, której celem jest radykalne przyspieszenie wydawania decyzji. Jest to największy urząd wojewódzki w Polsce zatrudniający ponad 1000 urzędników i rozpatrujący każdego roku ponad 100 tys. różnych spraw (sam Wydział Infrastruktury zajmował się w 2007 roku 22.778 sprawami, a Wydział Prawny sprawdził 19.713 aktów uchwalanych przez samorządy). W Wielu obszarach działania na Mazowszu, a zwłaszcza w Warszawie, koncentruje się większość decyzji danego typu z całego kraju. W Warszawie obsługiwanych jest prawie połowa obcokrajowców, rozpatrywana jest większość spraw związanych z roszczeniami reprivatyzacyjnymi itp. Celem wojewody jest doprowadzenie, w okresie pierwszych 300 dni urzędowania, do rozwiązania problemu kilkunastu tysięcy zaległych przeterminowanych spraw oczekujących na decyzje, zaś w następnej kolejności do radykalnego skrócenia terminów rozpatrywania spraw, które po 1000 dniach urzędowania powinny być załatwiane w okresie przeciętnie o 50 proc. krótszym, niż przewidywany termin administracyjny.
5. W okresie pierwszych miesięcy urzędowania Wojewoda Mazowiecki zmienił koncepcję sprawowania nadzoru nad działalnością samorządów, przyjmując za nadrzędną zasadę pomocniczości administracji rządowej i samorządowej. W pierwszej kolejności wygaszonych zostało kilkadziesiąt spraw spornych wojewody z samorządami, które toczyły się przed sądami różnych instancji. W dłuższej perspektywie zmiany w organizacji nadzoru mają prowadzić do wzmocnienia w działalności nadzorczej aktywności prewencyjnej i informacyjnej oraz szkoleniowej, co pozwoli minimalizować liczbę błędnych decyzji samorządu i zmniejszyć liczbę koniecznych ingerencji nadzorczych wojewody przy zachowaniu, a nawet wzmocnieniu konsekwentnej egzekucji przepisów prawa. Bezpośrednim skutkiem takiej polityki nadzoru będzie także szybsza prawomocność podejmowanych przez administrację samorządową i rządową decyzji, skracająca m.in. procesy inwestycyjne. W 2007 roku w obszarze nadzoru Wojewoda Mazowiecki wydał ponad 2000 decyzji administracyjnych. Celem deklarowanym przez wojewodę jest zmniejszenie liczby tych decyzji o 50 proc. w okresie 1000 dni, w wyniku poprawy jakości decyzji organów samorządu terytorialnego będącej rezultatem współpracy służb prawnych wojewody i samorządów.

DECENTRALIZACJA KOMPETENCJI I WZMOCNIENIE NADZORU

Dziś kompetencje wojewody określone są w 331 ustawach i ponad tysiącu rozporządzeń wykonawczych. Ich podział pomiędzy administrację samorządową i rządową jest nieprzejrzysty i niezrozumiały nawet dla wykwalifikowanych ekspertów prawnych, nie mówiąc o obywatelach. W wielu obszarach podział ten nie jest też dostosowany do wymogów ustawodawstwa europejskiego. Od dnia powołania Wojewoda Mazowiecki uczestniczy w przygotowaniu zapowiedzianej przez premiera Donalda Tuska reformie administracji rządowej, której celem jest dokończenie wcześniejszych reform samorządowych, przybliżenie decyzji do obywateli i realizacja idei taniego i sprawnie działającego państwa. W ramach tych zadań Wojewoda Mazowiecki koordynuje prace jednego z siedmiu zespołów roboczych wojewodów powołanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zespół ten zajmuje się organizacją urzędu oraz mechanizmem współpracy administracji rządowej na poziomie województwa. W pracach zespołu uczestniczą eksperci Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Efektom procesu decentralizacji kompetencji będzie przekazanie znaczącej ich części do samorządów (dotyczy to w pierwszej kolejności kompetencji wykonawczych) przy równoczesnym wzmocnieniu kompetencji nadzorczych i kontrolnych wojewody oraz jego uprawnień w koordynacji działania różnych służb w sytuacjach kryzysowych.

Z decentralizacją kompetencji wojewody wiąże się też likwidacja jego uprawnień w obszarze nadzoru właścicielskiego nad przedsiębiorstwami państwowymi, wskutek ich prywatyzacji, bądź komercjalizacji i przekazania ich pod nadzór Ministra Skarbu celem dalszych przekształceń własnościowych. W okresie pierwszych 100 dni urzędowania Wojewoda Mazowiecki przeprowadził dwa kluczowe procesy, niezbędne dla przyspieszenia procesu przekształceń własnościowych podległych jego nadzorowi firm.

Po pierwsze przeprowadzono publiczną procedurę naboru i konkursowej oceny kandydatów do rad nadzorczych. Do 12 rad nadzorczych zgłosiło się 525 kandydatów. Rezultatem jest powołanie w dniu 7 marca nowych rad nadzorczych, w których skład weszli wybrani przez wojewodę kandydaci spośród osób wykazujących się najwyższymi ocenami kwalifikacji (co najmniej dwie trzecie maksymalnej ilości punktów). Przeciętna ocen nowopowołanych członków rad nadzorczych jest wyższa o 20 proc. od przeciętnej oceny dotychczasowych członków rad, którzy wzięli udział w postępowaniu. Wśród nowopowołanych członków rad nie ma aktywnych polityków żadnej partii politycznej, a jedynym kryterium wyboru były kwalifikacje w dziedzinie zarządzania oraz przekształceń własnościowych. Wśród nowopowołanych jest też kilku członków rad ubiegłej kadencji, charakteryzujących się najwyższymi kwalifikacjami i zapewniających konieczną ciągłość działania. Wojewoda podjął także decyzję o zmniejszeniu liczebności trzech spośród 12 rad nadzorczych, dążąc do zmniejszenia obciążenia kosztami ich działania firm w słabszej kondycji finansowej.

Drugim istotnym procesem jest trwająca ocena osób zarządzających firmami, której zakończenie przewidywane jest w połowie marca. Prowadzi ją niezależny konsultant o międzynarodowej renomie, wyłoniony w procesie otwartego postępowania ofertowego – Firma Egon Zehnder International. Proces audytu menedżerów, połączony z analizą wyników finansowych za rok 2007, ma doprowadzić do weryfikacji kadry zarządzającej firmami pod kątem jej zdolności do sprawnego zarządzania i przeprowadzenia firm przez proces przekształceń oraz do określenia indywidualnej procedury przekształceń i ich harmonogramu dla każdej z firm.

Oba te procesy nie zahamowały wcześniej prowadzonych prywatyzacji, ani komercjalizacji. Obecnie dwie firmy są na ostatnim etapie prywatyzacji (proces prywatyzacji Przedsiębiorstwa Handlu Chemikaliami - Chemia powinien zakończyć się w marcu 2008), w kolejnych 16 wojewoda podjął decyzję o rozpoczęciu procesu komercjalizacji.

Przykładem obszaru, w którym kompetencje nadzorcze wojewody powinny ulec wzmocnieniu jest ujawniony przez media, w pierwszych dniach urzędowania Wojewody Mazowieckiego, fakt nadużyć wobec pensjonariuszy domu opieki w Radości. Przypadek ten doprowadził do ujawnienia rzeczywistej skali patologicznego zjawiska prowadzenia nielegalnych domów opieki, działających poza systemem oficjalnych rejestrów, nie podlegających kontroli, w których mogą mieć miejsce przypadki łamania praw podopiecznych. Dotychczasowe narzędzia prawne, znajdujące się w kompetencjach wojewodów, są niewystarczające i nie pozwalają na szybką i skuteczną interwencję w takich sytuacjach. W przypadku domu w Radości Wojewoda Mazowiecki podjął decyzję o natychmiastowej jego likwidacji i ewakuacji podopiecznych do innych placówek. Na Fundację została nałożona maksymalna kara administracyjna w wysokości 10.000 zł oraz wojewoda złożył w tej sprawie doniesienie do prokuratury, w efekcie którego zostały postawione zarzuty osobom prowadzącym placówkę. Równocześnie służby wojewody przeprowadziły 47 kontroli w innych placówkach. Efektem podjętych działań jest likwidacja 12 nielegalnie działających placówek oraz podjęcie starań o rejestrację przez 15 kolejnych; z tym związana jest poprawa jakości ich działania, w celu spełnienia wymogów ustawowych. Urząd wydał również decyzje o wymierzeniu kary 5 ośrodkom. Działania te są kontynuowane.

SPRAWNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO I ADMINISTRACJI ZESPOLONEJ

Największym wyzwaniem, przed jakim stoi administracja rządowa w województwie mazowieckim, stanowi sprawne przygotowanie i podjęcie decyzji niezbędnych do realizacji w okresie najbliższych kilku lat największych inwestycji infrastrukturalnych na Mazowszu. Skala planowanych inwestycji przekracza wielokrotnie wszystkie podobne przedsięwzięcia z przeszłości i powinna umożliwić skok modernizacyjny całego regionu oraz sprawne przeprowadzenie wielkich masowych imprez związanych z 200-leciem urodzin Chopina w 2010 roku oraz Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku. Wydanie przez wojewodę, w planowanych terminach decyzji o przyrodniczych uwarunkowaniach, decyzji lokalizacyjnych, a następnie pozwoleń na budowę kluczowych inwestycji infrastrukturalnych (autostrady i drogi ekspresowe, ekspresowe linie kolejowe, lotniska) oraz sportowych będzie wymagało sprawnego przygotowania i zrealizowania ponad 100 tys. częściowych postępowań administracyjnych (wyznaczenie działek, wykup, postępowania uzgadniające, procedury odwoławcze itp.). W celu płynnego przeprowadzenia tego procesu w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim powołany zostanie, w najbliższym czasie, specjalny zespół, który będzie nadzorował całość procesów decyzyjnych prowadzonych dziś na różnych etapach przez trzy kluczowe wydziały urzędu: Wydział Środowiska i Rolnictwa, Wydział Infrastruktury oraz Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości. Już w pierwszych tygodniach swojego urzędowania Wojewoda Mazowiecki uznał za priorytetowe przygotowanie w pierwszym roku decyzji związanych z realizacją kolejnych odcinków autostrady A2, obwodnicy Warszawy, trasy S7, linii kolejowej Gdańsk-Warszawa oraz portu lotniczego w Modlinie i osobiście uczestniczy w procesie ich przygotowania. W okresie pierwszych 100 dni urzędowania:

1. Popisana została decyzja lokalizacyjna na 21 kilometrowy odcinek obwodnicy autostradowej Mińska Mazowieckiego.
2. Wojewoda wziął osobiście udział w rozprawie administracyjnej dotyczącej przebiegu północnego wylotu trasy S7 z Warszawy.
3. Uczestniczył w spotkaniach roboczych związanych z przygotowaniem postanowienia uzgadniającego przyrodnicze warunki budowy portu lotniczego w Modlinie.
4. Uczestniczył w spotkaniach z mieszkańcami Szydłowca, Kołbieli oraz licznych społeczności lokalnych i organizacji z terenu Warszawy dotyczących spraw spornych związanych z lokalizacją kluczowych inwestycji.

Nowością w postępowaniach są, zainicjowane przez wojewodę, robocze spotkania stron wyprzedzające podjęcie decyzji, służące wymienianiu informacji, lepszemu rozumieniu stanowisk i wypracowaniu optymalnego kształtu decyzji minimalizującego prawdopodobieństwo ich podważania i pozwalającego na szybsze rozpoczęcie prac realizacyjnych, wskutek szybkiego uprawomocnienia podejmowanych decyzji. Nowością jest też osobisty udział wojewody i wicewojewody w rozprawach administracyjnych poprzedzających podejmowanie decyzji.

Jeszcze w marcu przewiduje się wydanie postanowienia uzgadniającego przyrodnicze uwarunkowania budowy portu lotniczego Modlin, co odblokuje zamrożony od ponad półtora roku proces przygotowywania tej kluczowej dla województwa inwestycji. 19 marca w Radomiu wojewoda weźmie udział w rozprawie administracyjnej poprzedzającej wydanie decyzji w sprawie przebiegu trasy S7 na odcinku Radom – granica województwa, a do końca marca przewiduje się wydanie decyzji określającej przyszły przebieg północnego wylotu trasy S7 z Warszawy na odcinku Czosnów – Trasa Armii Krajowej.

Oprócz usprawnień przyspieszających podejmowanie kluczowych decyzji związanych z rozwojem, infrastruktury wojewoda zapowiada także rozpoczęcie w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w II kw. 2008 roku projektu optymalizacji działania, którego celem będzie analiza i poprawa efektywności działania wszystkich struktur organizacyjnych urzędu, oraz analiza źródeł kosztów i możliwości ich redukcji. W drugiej połowie roku analogiczne projekty zostaną zrealizowane w większości instytucji administracji zespolonej.

Pierwszym krokiem związanym z przygotowaniem Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego do przyszłej reformy zmieniającej kompetencje wojewody jest przygotowany pod kierunkiem nowego dyrektora generalnego projekt nowego regulaminu organizacyjnego, który po zakończeniu procesu wewnętrznych konsultacji zostanie zatwierdzony zarządzeniem wojewody jeszcze przed końcem I kw. 2008. Celem, poza dokonaniem niewielkich zmian organizacyjnych, było przede wszystkim uczytelnienie struktury i ujednoznacznienie podziału kompetencji pomiędzy jednostkami. W III i IV kw., po opracowaniu przez rząd projektów legislacyjnych zmieniających kompetencje wojewody, prowadzone będą prace przygotowujące urząd wojewódzki i administrację zespoloną do wprowadzenia reformy od 1 stycznia 2009 r.

W okresie pierwszych 100 dni urzędowania wojewoda dokonał oceny osób kierujących kluczowymi wydziałami Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. W wyniku tej oceny wojewoda podjął decyzję o ograniczonych zmianach kadrowych na niektórych stanowiskach kierowniczych. Nowi dyrektorzy pochodzą zarówno awansu wewnętrznego (dyrektor generalny), jak i z zewnątrz wskutek powrotu cenionych fachowców zwolnionych przez poprzedników (Wydział Prawny, Wydział Polityki Społecznej) jak i pozyskania nowych osób o wysokich kwalifikacjach (Kurator, dyrektor Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego).

BEZPIECZEŃSTWO I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

W drugim dniu urzędowania wojewody Jacka Kozłowskiego w powiecie plockim ujawniono pierwsze ognisko ptasiej grypy. Kolejne po tygodniu pojawiło się w powiecie żuromińskim. Już pierwsze godziny nowego wojewody wymagały zdecydowanych działań i wystawiły na próbę działalność służb zespolonych i organów, takich jak Policja, Straż Pożarna, Centrum Zarządzania Kryzysowego, czy służby podległe starostom. Zadaniem wojewody nie było wyznaczanie zadań, lecz umożliwienie ich podjęcia przez podległe mu służby, koordynacja sprawnej współpracy oraz nadzór. Wydając, w pierwszej kolejności rozporządzenia dotyczące regionu plockiego (Nr 60 z 1 grudnia 2007 r.), a następnie żuromińskiego (Nr 63 z 10 grudnia 2007 r.), określił obszary zapowietrzenia i zagrożenia, umożliwiając sprawne działanie odpowiednim organom. Częste wizyty w regionach dotkniętych zagrożeniem, rozmowy ze starostami oraz zwoływanie wspólnych posiedzeń Wojewódzkiego i Powiatowych Sztabów Kryzysowych umożliwiły sprawne współdziałanie służb i informowanie ludności. Główny cel, jakim było nie dopuszczenie do rozprzestrzenienia się ptasiej grypy poza pierwotnie ujawnione ogniska został osiągnięty. Straty gospodarcze, choć dotkliwe, miały ograniczoną skalę i były znikome w porównaniu z potencjalnymi prognozowanymi szkodami. Dzięki właściwej polityce informacyjnej i sprawnej współpracy z mediami udało się także uniknąć w dużym stopniu paniki rynkowej, a przejściowy spadek popytu i cen był krótkotrwały.

Bezpośrednio odpowiedzialne za działania w terenie stanowiły służby Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, który był wiodącym organem w walce z wirusem H5N1. W akcji na terenie oby powiatów uczestniczyło łącznie ponad 500 funkcjonariuszy policji oraz blisko 3000 strażaków (konieczne okazało się uruchomienie odwodów ogólnopolskich). Łącznie trzeba było uśmiercić i zutilizować 944.238 sztuk drobiu i około 3.000.000 jaj. Jeszcze w roku 2007 udało się uruchomić wypłacanie odszkodowań, które wyniosły 577.254 zł w powiecie plockim i 11.828.203 zł w powiecie żuromińskim. Grypa ptaków była wydarzeniem wyjątkowym, w związku z tym wiele kwestii, jak np. zwrot kosztów dla starostw za przeprowadzone akcje, było nieuregulowanych prawnie. W związku z tym, na podstawie wciąż spływających informacji o kosztach, Wojewoda Mazowiecki podjął rozmowy o ich refundacji z Ministerstwem Rolnictwa, Ministrem Finansów oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji. W dniu 6 marca 2008 rok wojewoda otrzymał ostatnie brakujące dokumenty finansowe potwierdzające wydatki samorządów i przekazał pełną dokumentację Ministrowi Rolnictwa. Minister Rolnictwa zapowiedział pokrycie tych kosztów oraz przygotowanie specjalnego programu, w ramach którego po akceptacji Komisji Europejskiej, o wsparcie na zasadach udzielania pomocy de minimis, będą mogli ubiegać się rolnicy i producenci, którzy ponieśli straty wskutek przejściowego spadku popytu i cen drobiu oraz produktów drobiowych.

Mazowsze przygotowuje się również do dwóch wielkich wydarzeń: Euro 2012 i wcześniejszego roku Chopinowskiego. Ze względu na spodziewany znaczny wzrost odwiedzin regionu Wojewoda Mazowiecki chce, aby Mazowsze było pierwszym województwem, gdzie zacznie działać Centrum Powiadamiania Ratowniczego. Prace nad mazowieckim CPR, które będzie zlokalizowane w Radomiu, a tym samym nad uruchomieniem numeru 112 i eCall, są już na ukończeniu. Budynek został odebrany, a w tej chwili trwa instalacja specjalistycznego sprzętu, który pozwoli na sprawną koordynację działań wszystkich służb.